

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice št. 15. — Zurednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: šeststopenjska petič-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gl., za pol leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatelj na dom volja mesečno 9 kr. več. Po pošti volja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gl., za četrt leta 3 gl. 50 kr. in za jeden mesec 95 kr.

Štev. 270.

V Ljubljani v sredo, 25. novembra 1885.

Tečaj II.

Srbsko-bolgarska vojska.

Zmagonosno vihra danes uže nad Caribrodom bolgarska zastava, nad Caribrod, kjer je pred par dnevi bil še glavni srbski tabor. Bolgarska armada prodira junaško dalje. Združenje srbske moravske, drinske in šumadijske divizije ni moglo nikakor postaviti se uspešno nasproti hrabrim Bolgarom pod vodstvom svojega junaškega kneza. Da se je moglo dovršiti združenje omenjenih treh divizij, zapustiti so morale te čete Breznik, Perinik, Trn in Izvor, in vendar ni imela njih operacija nič uspeha. Ni se mogla ubraniti bolgarskemu napadu na Dragomansko sotesko, z bajoneti vrgli so je Bolgari nazaj; pal je Dragoman, pal je Caribrod, in Srbi izgubili so slednjo pozicijo na bolgarskih tleh. Za Srbe je torej izgubljeno vse to ozemlje, katero so si v prvih dneh tako naglo pridobili. Vrniti se bodo morali nazaj v Niš, katerega so pred nekaterimi dnevi zapustili z obljubo, da porazijo Bolgara ter na njegov račun razširijo srbsko ozemlje. Sramotno se je skončala njihova nakana — uvideli so, da tudi na bolgarskih tleh ne rastejo lavorike ob cestah. Nekatera poročila zatrjujejo sicer, da so se Srbi zaradi tega morali umakniti nazaj, ker so zelo neredno dobivali živež, v tem ko je na bolgarski strani oskrbovanje z živežem vzorno. Ta vzrok umikanja zdi se nam jako piškav, kajti poročila z bojišča govorijo jasno, da so se morali umakniti bolgarskim bajonetom.

Bolgari skazali so je junake v tem boji, torej ni čuda, če junaški Aleksander neče zdaj nič čuti o premirju, da to sklepati hoče se le na srbskem ozemlju. Ko je Aleksander naznanil sultanu, da se mu Rumelija popolnoma podá, tedaj uvidevali so

srbski politiki, da bi njih vojska proti rodnim bratom morda zánje ne imela dosti ugodnih vspehov, zatorej so se obrnili do Turčije, naj bi se sklenilo premirje. Kralj Milan je tedaj baje vskliknil, da se on neče o miru pogajati z bolgarskim knezom, z vazalom Turčije, da on sklepa mir le s Turčijo. Tedaj se vé, da je mislil še na zmago, a danes obrnilo se je naopak; zdaj je bolgarski knez izjavil, da sklepa premirje še le na srbskih tleh. Situacija se je torej popolnoma spremenila. Bolgarski knez je sam priznal, da se ukloni, da spoštuje sultanove pravice do Rumelije, da se odpové združenju Bolgarije z vzhodno Rumelijo, — da se torej uvede prejšnji položaj ter ostane na Balkanu tako vroče zahtevano ravnotežje. Tedaj je pač izginil tudi vsak povod vojske, vendar se srbski topovi niso umaknili z bolgarskega ozemlja in uže so srbski državniki sklepali, katero ozemlje hoté zahtevati kot odškodnino. Brez povoda, dejali bi, pričeli in nadaljevali so Srbi vojsko, in zadela jih je britka usoda. Zdaj je gotovo, da Srbi ne dobijo nikake odškodnine; — kaj pa Bolgari, kateri so sovražno napadeni, morali braniti življenje in imenje ter prinesiti toliko žrtev? Menimo, da bode Evropa uvaževala njih hrabrost ter vendar le izpolnila vroče njih želje po zjedinenju!

Sofija, 23. novembra. (Havasovo poročilo.) Privatno poročilo pravi, da Vidin gorí. — Tukaj se proklinja srbski vandalizem. Bolgari kličejo, da se hoté krvavo maščevati.

Sofija, 23. novembra. Bolgarska armada ima od začetka vojske do zdaj okolo 2000 ranjencev in 200 mrtvih. Večina ran ni nevarna; hudo ranjenih je 350 mož. Tri dni vozijo se vozovi po bojišči, da odvažajo mrtve, med katerimi je ve-

čina Srbov. — Pri prednjih stražah se je sprejelo več kot 500 Srbov, kateri so se hoteli udati in kateri uže tri dni niso nič jedli. Prepeljejo se v Sofijo, kjer se bode dobro z njimi ravnalo. — Bolgarske čete so se zadnje tri dneve znatno pomnožile.

Dunaj, 23. novembra. „Polit. Corr.“ poroča: Tu ni nič znano o tem, da se namerava sniti kongres, kateri bi uredil balkanske zmešnjave; saj za to tudi ni povoda, ker gre le za to, da se zopet uvede moten mir in legalen red, katerega zahteva berlinska pogodba. — V Srbijo in Bolgarijo odšlo je več sanitetnih voz.

Petrograd, 24. novembra. „Journal de St. Peterbourg“ poroča, da nameravajo vlasti na zahtevanje Rusije storiti korak, da se konča sovražno postopanje med Srbijo in Bolgarijo.

Bukarešt, 24. novembra, ob 2. popoldne. Na vseh straneh pred Vidnom se je zopet pričelo streljati s topovi.

Bukarešt, 23. novembra. Poročila iz Kalafata pravijo, da Srbi koncentrujejo napad na vas Kapitanovica, kjer se bode vršil živahen boj.

Belgrad, 24. novembra. Včeraj so Srbi zapustili svoje postojanke pred Slivnico; Srbi se umikajo v Piro, ker v sovražnikovi deželi ni možno oskrbovati armade z živežem. Dragomansko sotesko zasele so bolgarske čete brez boja.

Carigrad, 24. novembra. Turčija še do zdaj ni storila nobenega posredovalnega koraka v Belgradu; v vsakem slučaju bode nje posredovanje prijateljskega značaja za oba dela.

Atene, 24. novembra. (Reuterjevo poročilo.) Turčija je zahtevala od grške vlade pojasnila zaradi oboroževanja.

Listek.

Prokleta!

(Roman. Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

Jacques Mellier je omahoval, ko stopi zopet na noge, takó, da ga je Blanche jedva mogla držati po konci. A vlekel se je vendar k denarnici. Tam pa se zgrudi, kakor v omedlevici na kolena. Pa z največo silo se zopet vzdigne ter vtakne ključ v ključavnico. Blanche ga je pri tem držala. Pokrov se odpre.

„Luč, Blanche!“ reče s hropečim glasom, „luč!“

Deklica mu posveti. Le en pogled je zadovoljstval, da se starček uveri, da so zakladi v denarnici bili nedotaknjeni. Ropar ni imel časa, niti jednega zavitka zlatov vtakniti k sebi. Jacques Mellier si prime glavo z obema rokama ter misli.

„Ne, ne, to ni sen! Bil je tukaj malopridnik, ropar, on je brskal po denarji; jaz sem ga nazaj

potegnil ter hotel sem mu pogledati v obraz. Pa ni mi pustil časa k temu: ugasnil je luč...“

Oko starčekovo je sledilo nameri njegovih mislij, in takoj ugleda ugasneno lampo-slepico, katera je še ležala na tleh. On jo hlastno prime ter pokaže Blanche-i.

„Tù, tù, pogledi Blanche, da res nisem sanjal, da je v istini tù bil tat! Jaz ga nisem mogel spoznati, pa bil je močan mož, močnejši od mene... Ko sem ga podril na tla, pokleknil sem na-nj. Pa on me je seboj potegnil. Hotel je ubežati, a nisem ga pustil iz rok. Bojevala sva se obupno med seboj. Naenkrat me prime s železno roko za vrat... Tù pogledi, Blanche, tù pogledi...“

Mlada deklica se pripogne.

„Da,“ déje, „vidim tù modre, črnkaste marnoge.“ — „Njegovi prsti so se mi zarili v vrat. Jaz ga vdarim v obraz. A on me je zmerom močnejše davil, meni je pohajala sapa, kri mi je vrela v glavi, zakričim ter izgubim zavest. Malopridnik je utekel, ne da bi izvršil svojega rop. Hvala Bogu! Bal sem se, da ne bi bila denarnica prazna — o, to bi bilo strašno! Kajti, kar je v denar-

nici, Blanche, vse to je tvoja dota; slišiš li? Tvoja dota!..“

On zapre zopet pisalnik, potem omahujoč vstane s pomočjo deklino. Njegova glava je žarela in vendar se je tresel, kakor da ga prehaja mrščalica!

„Ti imaš mrzlico, oče“, opomni Blanche. „Moraš hitro iti v posteljo.“

„Ne, ne,“ odgovori on hripavo, „pomagaj mi raji k oknu. Tam mi bo morda boljše. Porini mi k oknu naslonjač. Tako! Le pogledi, kmalu bo dan! Kako mi razbija po glavi! In ves moj život je kakor v ognji, notri pa sem kakor leden! Odpri okno, odpri okno! Sveži zrak moje lepe doline mi bode dobro storil!“

Ah!...“

On se spusti na naslonjač ter poželjivo diha sveži jutranji zrak, ki je silil skozi okno, katero je bila Blanche odprla.

„Jaz... jaz bi danes rad videl vzhajajoče solnce...“ zajecija, in njegove oči so bile kakor steklene.

Po malem odmoru nadaljuje starček:

Družba sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, 22. novembra.

Ustanovni odbor družbe sv. Cirila in Metoda deluje s srečnim vspehom. Vabil k posvetovanju od 26. septembra t. l. glasečih se na to: ali naj bi se v kakem kraju ustanovila ta družba ali ne — odposlalo se je rodoljubom po Kranjskem in Štajarskem v zadostnem številu. Isto tako se je vročilo koroškimi Slovencem dovolj pooblastil od 8ega septembra t. l.: naj namreč smejo ustanovljati podružnice v zato primernih krajih. Prav tako pooblastila razpošilja družba te dni po Ljubljani, ker se bo brez dvojno več podružnic osnovalo, ter po Goriškem, Tržaškem in po nekolikem v Istri.

V kratkem času, kar posluje, je prejela družba 62 pismenih poročil. Naj tu očitno zabeležimo o teh pojavih raznih domoljubov to, kar bi utegnulo zanimati občinstvo po Slovenskem sploh. Zapisano je vse v tem redu, v kojem so dohajale ustanovnemu odboru vesti, in sestavljen je pričujoči pregled po aktih od časa ustanovitve pa do današnjega dneva.

I. O uže ustanovljenih podružnicah, tako kakor so podružnice same poročale. — Kakor se spodobi, korakala je bela Ljubljana tudi gledé naše družbe s svojo lučjo naprej. Ustanovila se je namreč 27. septembra tu 1. ljubljanska podružnica. V odbor so se volili: prvomestnik notar Gogola, blagajnik Luka Robič, zapisnikar tajnik Lah — podprvomestnik vodja Praprotnik, podblagajnik d. Starè, podzapisnikar prof. dr. Požar.

Dné 15. oktobra se je v Ptujju osnovala podružnica. V načelnštvo so se volili: prvomestnik dr. Čuček, blagajnik koncipijent dr. Jurtela, zapisnikar učitelj Kavkler. — Dné 15. oktobra se je pooblastil beležnik dr. Gršak, da je ustanovil podružnico v Ormoži. Dné 18. oktobra se je podružnica ustanovila v Gorici ter so bili voljeni v načelnštvo: prvomestnik prof. dr. Gregorčič, denarničar Anton mejni grof Obizzi, zapisnikar učitelj Kanzler — namestniki: Ivančič, Goljevšek in prof. dr. Kos. Dné 25. oktobra se je konstituirala podružnica v Celovci. Prvomestnik prof. Einspieler, denarničar Rossbacher, zapisnikar Hadrlap. Dné 20. oktobra so člani graškega akademičnega društva „Triglav“ sklenili osnovati si podružnico, ter sta tačasni predsednik stud. jur. Rogina ter tačasni tajnik J. Blaž oznanila ta korak ustanovnemu odboru. Dné 3. novembra se je tam podružnica ustanovila. Začetkom novembra so predložili oblastniji pravila za podružnico celjski rodoljubje pod prvomestnikom dr. Vrečka. Dné 8. novembra se je ustanovila podružnica v Novem Mestu. Dignitarji so jej: prvomestnik prof. dr. Marinko, denarničar tiskar Krajec, zapisnikar prof. Koprivšek. Dné 9. novembra se je osnovala podružnica za metliški okraj. Prvomestnik je dekan Aleš, blagajničar kaplan Jaklič, zapisnikar posestnik Na-

vratil; podprvomestnik notar Štajer, podblagajnik nadučitelj Šest, podzapisnikar pristav Zupan. Dné 15. novembra se je konstituirala podružnica v Turjaku. Odbor jej je: prvomestnik župnik Gruden, denarničar oskrbnik Vidovič, tajnik neznan. Dné 19. novembra iz Maribora naznanja dr. Rudolf, da se je tam izvolil podružnični osnovalni odbor ter so mu opravitelji: dr. Radač, dr. Mlakar in dr. Rudolf. — Razni tukaj imenovani so, kakor se umeva ob sebi, tudi dopisovali ustanovnemu odboru v Ljubljano, časih celó več nego enkrat.

II. Iz časnikov je izvedel ustanovni odbor o teh-le podružnicah: Dné 30. oktobra se je ustanovila podružnica v Železnikih. V načelnštvu so: župnik Mrak, kaplan M. Kljun in mlinar Oblak. Dné 15. novembra se je osnovala na Bledu; prvomestnik dekan Razboršek, denarničar nadučitelj Trojar, zapisnikar Žarkoljub Šraj; podprvomestnik župnik Gnjezda, poddenarničar in podzapisnikar nadučitelj Žiravnik iz Gorij. Dné 8. novembra v Trstu; prvomestnik župnik sv. Jakoba Fabris, denarničar in zapisnikar kooperator Sv. Antona Varl, podprvomestnik kaplan Sv. Jakoba Sever. Odborniki: posestnik Seražin, mehanik Baša, Lloydov uradnik Mavrič, posestnik Hrvatina, nadzornik Bunec in Lloydov nadzornik Primožič.

(Konec prihodnjič.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Predvčeranjim sešla se je na Dunaji avstro-ogerska carinska konferenca, da se razgovarja o reviziji splošnega avtonomnega carinskega tarifa. Ogersko vlado zastopal je sekcijiski svetovalec Mihalovič.

Danes sešli so se deželni zbori ter pričeli svoje delovanje, katero ima trajati do Božiča. Od nekaterih stranij se zagotavlja, da vlada hoče onim deželnim zborom, kateri bi ne bili do tedaj gotovi s svojim delom, podaljšati zasedanje do srede januarija.

V predvčeranjim seji hrvatskega sabora nadaljevala se je generalna debata o upravnih predlogah. Lončarić, Posilović in Ivandija govorili so proti, nadžupan Reisner za predloge.

K ogerskemu ministerskemu predsedniku Tiszi dohajajo vedno od raznih krajev deputacije poklanjat se ter mu izražati čestitanje ob desetletnici njegovega ministirovanja.

Tuje dežele.

V nemškem državnem zboru predložila je social-demokratska frakcija postavni predlog, vsled katerega naj bi zakonodavska doba državnega zbora trajala dve leti in bi se ne mogel razpustiti državni zbor.

Angleži prav dobro napredujejo v vojski proti Birmancem. Angleška ekspedicija dospela je do Mingyare, ne da bi bila kje zadela na upor. Kralj

izdal je zopet proklamacijo, v kateri zapoveduje, naj bode pripravljenih 25000 mož, ker se bliža ugoden dan za zmago.

Iz Indije ne dohajajo za Angleže prijetne vesti. Predvčeranjim nastali so v Broachu neredi, ker verniki niso dobili zahtevanega prostora za svetišče. Uporniki so se polastili orožja v policijskem založišču ter so hoteli oropati Bombay-banke podružnico. Policijski načelnik je bil umorjen, trije policisti so bili ranjeni. Pet upornikov je bilo ustreljenih ter se zopet napravil mir.

Razne vesti.

— (Grozna nesreča.) Iz Pariza se piše: Grozna nesreča pripetila se je 18. t. m. na obrežji de la Tournelle. V hišah št. 55 in 57, kjer je bil nekdanj „Hôtel Nesmond“, je sedaj žganjarnica tovarnarja Joanne, v kateri navadno 140 delavcev dela. Ob 10. uri omenjenega dne počli v kleti kotel za destilacijo; tekočina — 500 litrov absinta — razlije se takoj goreča po vsih prostorih laboratorija. Eksplozija bila je takó močna, da so stene dobile razpokline in so tudi okna sosednjih hiš popokala. Jednakočasno pričel je mogočen plamen k višku do zgornjih nadstropij švigati, takó, da je bila nevarnost jako velika, da se shrambe, v katerih je bilo silo veliko žganja, tudi vžgó. Še le po dolgem trudu posrečilo se je ogenj zadušiti. Žalibog, da je bilo pri tem 27 oseb bolj ali manj težko poškodovanih. Škoda znaša okolu pol milijona frankov.

— (Velikodušen dar.) Kakor se iz Filadelfije poroča, daroval je senator Stanfort za novo kalifornsko vsučilišče v Polo Alto, 45 kilometrov daleč od mesta St. Francisco, zemljišča v vrednosti 5 milijonov dolarjev in 15 milijonov gotovega denarja.

— (Veliki slogovi srebra v Avstraliji.) V žalostnem in zapuščenem pogorju med novim Jugowalesom in Jugoavstralijo so nedavno našli velikanske naslage srebra. Vseh oči so krčevito uprte v ta kraj, ki je bil poprej tako zaničevan. Sto in sto ljudi je uže prišlo semkaj — srebro kopat, in na tisoče jih še gre. Središče teh srebernih poljan, zdaj polno lesenjač, barak, šatorov, kočur, se imenuje Silvertown. Na milje daleč okolu so si ljudje zemlje vzeli v posest. V Sydneyu so se ustanovili trije veliki sindikati, ki bodo sestavno vodili rudokop. Vlada novega Jugowalesa daje najdišče preiskovati po zemljoslaveu naselbine. Po njegovi trditvi je srebrišče 100 km. dolgo in 30 do 50 km. široko. Ljudje, proseči jamske dovolitve, uže zdaj kar oblegajo urade. Leta 1883 so izvozili srebra 77065 unč (po 16488 funtov sterlingov), a l. 1884 102000 unč, torej celih 25000 več. V Srebernici (porečemo Silvertownu) so izkopali v 10 mesecih (od julija 1884 do aprila 1885) 2500 bečev srebra vrednega 93000 funtov sterl., ki so ga prepeljavali v Adelaido mesto v Sydney, ker je pot pripravnejši in cenejši. Do leta 1884 v novem Jugowalesu najdeno srebro cenijo 944527 unč po 225934 funtov sterl. Takisto se more avstralska naselbina ponašati z dobivanjem premoga. Leta

„Če bi se le Pierre danes vrnil! Silo imam, da bi videl svojega unuka . . . veliko silo imam! Včeraj sem poklical beležnika. Meni se zdi, da me bo konec. Ti boš kmalu obhajala svojo poroko, Blanche. In potem moram tudi čem preje tem bolje otroka svoje uboge Lucile pripoznati kot svojega dediča.“

Pri teh besedah ni se mogla Lucila (katera je še zmerom stala v kotu) vzdrževati, da ne bi zastokala.

Starček se zgane ter brzo obrne glavo. On ugleda Lucilo, ki si je bila obraz zakrila z rokami.

Primši Blanche-o za roko, zakliče jako nemirno:

„Kdo je tukaj, Blanche? Kdo je ta ženska tukaj?“

„Oče . . . oče . . .“ zajecija Blanche.

Lucila vzdigne glavo. Njeno obličje je bilo porošeno s solzami. Zdelo se je, da se trenotek časa obojavlja, potem jo močno presune, teče k starčku ter se vrže na kolena pred njega.

„Oče!“ reče jokajoč in trepetajoč, „Lucila, zgrevana tvoja hči kleči pred teboj!“

Jacques Mellier umolkne; virf v Lucilo, ves iz sebe, trepetajoč po vsem životu. Naenkrat pa se razvedri. Prime glavo svojega otroka s trepetajočimi rokami, privzdigne jo ter pogleda neizrečeno milo v obraz svoji hčeri.

Potem vsklikne kakor v omami:

„Otrok moj! otrok moj! . . . Dej, da te še enkrat pogledam! . . . Dej, da te gledam . . . zmerom, zmerom! . . . Kako dolgo sem te čakal! O, da, da, ti si, v istini ti si! To je tvoj mili obraz, to so tvoje zveste oči! . . . Jaz imam zopet Lucilo, svojo Lucilo! O Blanche, ali slišiš? Tu je zopet starša tvoja sestra, katera bo kmalu tvoja mati! — O, Lucila, Lucila, mi smo te iskali, tako dolgo, tako dolgo! Kod si se li skrivala? Zakaj se nisi vrnila?“

„Oče, saj ti si me proklel!“

„O, molči, molči!“

„Zdaj pa te prosim odpuščanja, oče moj; prosim te v imenu Boga: če misliš, da sem dovolj trpela, odvzemi mi svoje prokletstvo!“

Starček udari v jok.

„Pridi v naročje moje, otrok moj, da te zopet pritisnem na svoje srce! . . .“

In poljubi jo vroče.

Po malem odmoru nadaljuje z jecljajočim glasom: „Pregreški tvoji res niso bili mali; a ti si se grozno pokorila za-nje! Jaz sem bil temu kriv! Lucila, ljubljeni otrok moj, tvoj oče je bil s taboj brez usmiljenja; imej ti usmiljenje z njim! Lucila, tvoj oče te kraj groba prosi, da mu odpustiš!“

„O Bog, oče moj!“ zakliče Lucila ter po-božno objame roditelja svojega.

Starček, gorke solze roneč, izpregovori s trepetajočim glasom: „Nekdanj sem te klel, ljubljeni otrok moj; danes pa te blagoslavljam, blagoslavljam te iz dna srca!“

Lucila ga hvaležno pogleda.

„O, da bi le ne umrl, da bi prej videl svojega unuka!“ zašepeče Jacques Mellier.

Le železna njegova volja ga je tako dolgo vzdrževala. A zdaj ga hipoma zapustijo moči. Mrzel pot mu porosi čelo, glava mu pade nazaj, njegovo oko je ugaševalo. . . .

„Oče!“ zakriči Lucila prestrašena. „Kaj ti je, oče?“

1883 so izkopali 2 521 457 bečev po 1 201 941 funtov sterlingov, a leta 1884 uže 2 749 109 po 1 303 077 funtov sterl. in do konca l. 1884 31 261 827 bečev po 15 709 292 funtov sterl. Izvoz premoga v mednarodne in inoavstralske luke je bil l. 1884 vreden svojih 900 000 funtov sterl., to je 9 milijonov.

Temu nasproti pada pa dobivanje zlata, bakra, cina. Novi Jugowales, obsegajoči 14 540 kvadrat. milj zemljopisnih s prebivalstvom 921 129 močnim. je dal l. 1883 123 805 unč zlata po 458 508 funt. sterl., leta 1884 le za 395 292 funt. sterl. Odkar so našli zlate poljane (1852), izkopali so zlata (po uradnem poročilu) 9 588 259 unč po 35 724 104 funt. sterl. Zlata se dobiva vsako leto manj. — Gledé bakra je manjek še večji, ne kakor bi se ga ne dobivalo, ampak ker je prepečen in ker malo poprašujejo po njem. Leta 1884 so ga za 302 965 funt. sterl. (vrednega 574 497 funt. sterl.) manj izvozili v primori z l. 1883. Bečev bakra stane (v Londonu) 4315 funt. sterl. Do konec l. 1884 so izvozili bakra za 4 387 018 funt. sterl. — Izvoz cina je bil vreden l. 824 552 funt. sterl. Leta 1884 le 663 530 funt. sterl. in do konec tega leta sploh 6 661 120 funt. sterl. Veliko cinastih poljan, dozraj s to rudo prav obiljujčih, je popolnoma izpraznjenih.

Domače stvari.

(Deželni zbor kranjski) Danes ob 11. uri otvoril se je deželni zbor. Ob 10. uri udeležili so se gospodje poslanci sv. maše v stolni cerkvi ter se potem zbrali v redutni dvorani. Ko tvorenju prišli so vsi poslanci, in tudi gosp. knezoškof dr. Misija zasel je prejšnja leta vedno prazen prostor med slovenskimi poslanci. — Ob 11 ¹/₄ uri otvoril je g. deželni glavar grof Thurn-Valsassina deželni zbor z naslednjim nagovorom (slovensko):

„Slavni zbor!

Na povelje Njih veličanstva usojam se deželni zbor vojvodine kranjske otvoriti.

Slavni zbor bo imel o navadnih, a tudi o posebnih zadevah obravnavati, o katerih mu dojdejo posebni predlogi.

Med temi predlogi usojam se omenjati: prenaredbo statuta in volilnega reda za mesto Ljubljano, zgradbo lokalne železnice od Ljubljane v Kamenik, ustanovitev kmetijske šole v Rudolfovem, uravnavo priklad na direktni in indirektni davek za zemljiško-odvezni zaklad.

Žalostnim srcem moram pa tudi sl. zboru o elementarnih nesrečah poročati, katere so našo domovino letos težko zadele. Tu in tam je huda ura, toča, poledenj različne pokrajine poškodovale. Povodenj je težko zadela Gorenjsko, posebno sodnijski okraj Kranjska Gora. Na Notranjskem dolino Vipavsko. Silna potreba je, da se hudourniki ukrote; in da se Sava, katera se pri visoki vodi razširja in svoj tek spreminja, regulira. Potrebno bo primernih stavb poleg obrežja, poliranja gozdanja goličav itd. Pričakujemo in upajmo, da nam bo država zdatno pomagala, ker dežela, v finančnem

„Nič“, zašepče on. „Le slab sem. Iznemada, sreča. . .“ On poproži obema deklicama roke ter se smehlja. „Lejte, lejte, solnce vzhaja,“ dihne. „To bo lep dan za nas vse, za nas vse! O Gospod, o Gospod, kako krasna je tvoja narava! . . .“

Potem zopet hripavo vzdihne ter zakliče: „Lucila, Lucila, da bi le uže prišel tvoj sin in Rouvenat!“

Na borjači se zasliši drdranje necega voza. Jacques Mellier se strese ter povzdigne oči. Blanche pogleda skozi okno. „Zdravnik je tu!“ deje.

Minuto kasneje vstopi vaški zdravnik. Lucila se brž zopet umakne v sobin kot.

16.

Zdravnik je dolgo preiskoval bolnika. Izprevidel je, da je jako slab in mrzličen. Na zdravnikovem obrazu se je pokazovala taka resnoba in tak nemir, da ga Blanche boječe povpraša: „Ali je stvar resna, gospod doktor?“

„Ne morem še ničesar reči. Treba je počakati,“ odgovori zdravnik. „Moralo vam je kaj posebno stresati dušo“, deje zdravnik starčku.

Ta molčoč prikima.

oziru uže preobložena, sama na sebi ne bi mogla velikanskih troškov premagati.

Slavnega zbora imenitna naloga bude o teh zadevah potrebno ukreniti. Prepričan sem, da bude naš prečastiti gospod deželni predsednik na merodajnem mestu v teh zadevah naše prošnje radovoljno in krepko podpiral.

Ker imam čast, zdanjemu zboru predsedovati, sem uže tretjikrat v žalostnem položaji, naznaniti slavnemu zboru, da je nemila smrt zopet jednega naših tovarišev pokosila. Umril je g. poslanec Karol Rudež nagle smrti dne 12. januarija t. l. Pokojnik bil je odlikovan z viteškim križem Fran Josipovega reda za svoje zasluge pri povzdigi kmetijstva. Po vsej deželi je znano, kako goreče je bil pokojnik unet in zavzet za blagor domovine, kako je vestno zastopal deželne interese. Blagi domoljub je radedarno podpiral občekoristne namene, šole in uboge, in je zaradi svoje milosrčnosti in poštenosti užival splošno ljubezen in spoštovanje. Večni mu bodi spomin! V znamenje sočutja povabim gospode, da se vzdignejo. (Poslanci se vzdignejo s sedežev.)

Potem (g. govornik nadaljuje nemški) imam čast visoki zbornici naznaniti, da je umrlj zasebnik Viktor Smolè, znan kot poznavatelj umetnostij in prijatelj umetnosti, zapustil v oporoki vse svoje premoženje z zeló redkimi rečmi deželnemu muzeju Rudolfinumu. Po tem domoljubnem činu pridobil je muzej, oziroma dežela na 95 000 glđ. cenjeno premoženje. Deželno zastopstvo skrbelo bude za to, da se ime visokodušnega rodoljuba, pospešitelja umetnosti in véde, ohrani v letopisih, v prostorih muzeja v spominu na vekov veke. Povabim gospode, naj se v hvaležno priznanje velikega darila v spoštovanje volitelja vzdignejo s sedežev.

Naš presvitli najmilostivi cesar (gospod govornik nadaljuje zopet slovenski) so, kakor vselej tudi v tem slučaju za našo deželo očetovsko skrbeli in o raznih prilikah skupno 9000 gold poškodovanim podeliti blagovolili. Ne dvomim, da sprejme deželni zbor s hvaležnim priznanjem to velikodušno darilo.

(Nadaljuje nemški:) Tudi človekoljubnost izvrstnega prebivalstva, kakor tudi razna društva pripomogla so po močeh z milodari, da se olajša beda nesrečnikov.

Čutim torej dolžnost, se blagosrčnim dobrotnikom za mnogobrojne izkaze njihovega sočutja in požrtvovalnosti zahvaliti se najtopleje s tega mesta.

Sl. zboru dojde gledé poplavljenja posebna predloga.

Uverjen sem, da bodo gospodje poslanci svoj znani patrijotizem, kakor vselej, tudi pri tem zasedanji pokazali v blagor domovine.

V globoki zvestobi in udani ljubezni do naše vladarske hiše, do našega gospoda in cesarja, (nadaljuje slovenski:) vedno zvesto udani Njih veličanstvu zakličimo: Bog obvaruj, Bog ohrani našega presvitlega vladarja! Slava! Hoch!“ (Poslanci zakličejo trikrat „slava!“ „hoch!“) — Na to govori gospod deželni predsednik baron Winkler:

„Na vsak način je pri vas pljučna kongestija in krvni naval“, opomni zdravnik. Zdjaci zapazi tudi sledove davljenja na vratu Jacques Mellierovem.

„Kaj je to?“ povpraša zavzet.

Jacques Mellier mu je moral povedati, da se je nepoznancu posrečilo, preriti se po noči v njegovo sobo, da bi tu ropal. Razložiti je moral tudi zdravniku, kako se je z roparjem boril.

„So pojasnjuje vse,“ deje zdravnik. „Hudobnež vas je gotovo hotel umoriti. To je pa prav resna stvar, gospod Mellier; treba je redarstvo na to opomniti. Drznega lopova treba prijeti. Vsekako mora hišo poznati. Kako je pa mogel priti na pristavo? Ali so vaši domačinci gotovi?“

„Prav gotovi. Samo skušeni ljudje so to, zvesti in pošteni.“

Zdravnik nekaj zapiše ter otide, obljubivši, da zopet pride o poludne.

Jacques Mellier je hotel ostati na naslonjači pri odprtem oknu. Zdravnik ni imel nič zoper to.

Ko otide zdravnik, Lucila zopet pristopi ter poklekne pred noge svojega očeta, ki je postajal zmerom slabejši in slabejši. (Dalje prihodnjič.)

„Visoki deželni zbor!

Naj mi bude dovoljeno, da jaz kot zastopnik cesarske vlade od svoje strani prijazno pozdravim čestite gospode deželne poslance, katerim voščim, da bi bilo njihovo delovanje uspešno in za deželo kranjsko blagososno.

(Nadaljuje nemški:) Sicer prosim, slavna gospoda, sprejeti zagotovilo, da bodem Vašim posvetovanjem sledil z najživejšim zanimanjem, in da mi bude v posebno veselje, če mi bude možno tudi po gospodu deželnem glavarji izrečeni želji, z Vami vred kaj storiti v prospeh deželnih interesov. Saj je — o tem ni dvojbe — blagor države zavisen od blagostanja posamičnih kronovin.

Konečno imam še omeniti, da mi do danas ni došla nobena vladna predloga; vendar je še možno, da mi dojde katera v teku zasedanja.“ — Na to prešlo se je na dnevni red. Vršile so se volitve v razne odseke ter se jim izročila poročila. Konec seje po 1. uri Natančneje poročilo priobčimo jutri.

(Klub narodnih poslancev) imel je včeraj na večer in danes popoldne zopet sejo. Ker o ukrepih kluba ni oficijelno nič prišlo v javnost, tudi mi ne moremo nič gotovega poročati; omeniti vendar moramo, da uže vrabci na strehah o nekaterih dogodkih prav neprijetno čivkajo.

(Kmetijska potovalna predavanja) ima tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc v soboto 28. t. m. dopoludne v Ribnici, v nedeljo 29. t. m. dopoludne v Dolenji Vasi, popoldne v Sodražici in v ponedeljek 30. t. m. popoldne v Loškem Potoku.

(Odbor delavskega podpornega društva v Trstu) je preskrbel, da bodo odraščeni delavci in rokodelci dobivali večerni pouk v prostorih društva. Ta pouk bude razdeljen v tri kurze. — V prvem se bodo poučevali taki, ki ne znajo ne pisati ne brati; v drugem se bude učilo uže spisovanje, računstvo, navadno knjigovodstvo; v tretjem pa se bude poučevalo uže težeje računjanje, potem risanje, geometrija in tudi nekoliko o mehaniki.

(V katoliški družbi) je preteklo sredo, kakor poroča „Slovenec“, govoril monsr. L. Jeran o katoliški cerkvi, koliko je pridobila po versko določeni resnici o brezmadežnem spočetji Device Marije, in kako se v novejši dōbi za Pija IX. in Leona XIII mimo prejšnjih vse bolje razvija vzajemnost med verniki in med papežem, kar je pojasnoval nekoliko iz lastnega svojega potovanja v Rim. — Danes ob sedmih zvečer bude govoril g. profesor J. Marn o svojem drugem potovanji na Velehrad.

(Koncert Dengremont.) Dne 1. decembra bude v prostorih starega streljišča koncert, pri katerem se bude produciral slavni virtuozi na violini, g. Maurice Dengremont, v družbi gđ. Marte Seelmann in gospe Krüger.

(Našel) je nekdo na Dolenjski cesti od Rudnika do Debelega Hriba večji znesek denarja. Pošteni najditelj oddal je denar pri mestnem magistratu.

(Tatvine.) Še le pred kratkim iz zapora izpuščeni postopač Josip Oblak, kateri je bil uže 24krat zaradi tatvine, 40krat zaradi vlačugarstva in beračenja obsojen, ukral je mesarju Janezu Kopaču hlače in telovnik v vrednosti 10 glđ. Zasačili so ga pri tatvini ter ga izročili sodniji. — Slovito tatico cerkvenih rečij Podboršek zaprla je policija. Pri njej našli so več ukradenih cerkvenih rečij, molitvenih knjižic, molekov dit. Oddali so jo deželni sodniji.

(Nevaren tat) Pred dvema dnevoma posrečilo se je vrlim ljubljanskim redarjem tu zasačiti nevarnega tatu Evalda Födransperga. Izročili ga bodo okrožni sodniji v Rudolfovem, kjer bude zatožen tatvine in cerkvenega ropa. Ko so ga prijeli, našli so pri njem lim, dleto in drugo orodje, s katerim je iz cerkvenih pušic jemal denar. Födransperg je bil plemič, a je vsled obsodbe izgubil plemstvo; njegov brat zaprt je na Gradu zaradi tatvine, mati pa se pokori za svoje grehe v kaznilnici v Begunjah.

(Nesreča.) Iz Spodnje Šiške se nam poroča: Dne 23. t. m. spravljal je gostilničar Strel s pripomočjo nekaterih postrešček ravno dobljeno vino v svojo klet v Spodnji Šiški. Pozneje pridružil se jim je tudi posestnik France Novak po domače Vojt iz

Spodnje Šiške ter jim je hotel pomagati. Vsled lastne krivde prišel je pa pri tem pod velik sod, ki ga je skoro popolnem zmečkal. Novak ostal je se vé da na mestu mrtev.

— (Iz Škofje Loke) se poroča, da se je veselica, katero je minolo nedeljo zvečer priredila tamošnja čitalnica na korist poplavljenim Gorenjcem, prav dobro obnesla. Vse točke zanimljivega programa izvele so se z vso natančnostjo v veliko zadovoljnost občinstva. Po veselici bil je ples, kateri je trajal v pozno noč. Čisti dohodek znaša okolo 50 gold.

— (Telegrafski učni kurs v Trstu) za poštne in telegrafske kandidate prične se dne 14. decembra ter traje okolo 5 mesecev.

— (Postava, tikajoča se kozje paše) obravnavala se bode letos v koroškem deželnem zboru. Kdor vé, kako nevarne da so kože krajem, koji se gozdujejo, vedel bo vrednost take postave ceniti.

— (Kako miši iz vrtov pregnati.) S strihinom ali fosforjem pripravljene pšenični zrna se dobé v lekarnah ali pa jih lekarnariji po zahtevi napravijo. Enaka zrna miši radi pojedó. Ker pa le zunaj lukonj poginejo, se je bati, da bi se druge živali, kakor prašiči, sove itd. ne zastrupile. — Iz tega vzroka se priporoča useden ogelnokisel barjum, kateri povzít provzroči, da miši v luknjah omagajo in poginejo. To sredstvo se pa tako-le naredi: „Vzemi četrť funta usedenega ogelnokislega barjuma, katerega kupiš v lekarni, deni funt lepe ječmenove moke zraven in prilij vode. To zmes mešaj toliko časa, da postane trdo testo. Napravi iz tega testa kroglice kakor bob velike in jih meči po eno v posamezne mišje luknje“.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 25. novembra. Cesar podelil je baronu Kraussu, namestniškemu svetovalcu na Dunaji, povodom imenovanja začasnim vodjo policijskega ravnateljstva na Dunaji naslov in značaj dvornega svetovalca.

Dunaj, 25. novembra. Londonske „Times“ prinašajo vèst iz srbskega vira: Milan je sklenil odpovedati se vlade, ter je vse napore svojih prijateljev, da bi svojemu sinu ohranil prestol pod vladarstvom kraljice, zavrnil; pripravljen je oditi na Francosko. Kar se pa tiče daljše vèsti v „Times“, da bo Avstrija zaséla Srbijo ter takó preprečila vladanje Karageorgievića more se zagotavljeti, da se o tacih namerah v dunajskih merodajnih krogih nič ne vé.

Sofija, 25. novembra. Knezova depeša iz Caribroda ddo. 24. t. m. do vlade pravi: Ob 4. uri napali smo sovražnika v središči, ob 5¹/₄. uri nastal je nered med sovražnikom in vrgli smo ga nazaj. — Bolgarske prednje straže so na srbski meji. Srbi zapustili so Trn.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 25. novembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.35
„ „ srebrou	82.70
Zlata renta	108.90
5% avstr. renta	99.90
Delnice národne banke	874.—
Kreditne delnice	285.—
London 10 lir sterling	125.65
20 frankovec	9.99
Cekini c. kr.	5.97
100 drž. mark	61.75

Tujci.

Dné 23. novembra.

Pri Malič: Baron Dewez, c. kr. sekcijski šef; Ott, Parl, Bánuch, Eiselt in Fussel, trgovci, z Dunaja.
Pri Slonu: Fischer, trgovec, s soprogo; Ulrich, Tausig, Jelenk, trgovci, z Dunaja. — Andrijan, c. kr. nadporočnik, iz Trsta. — Kalister z Reke. — Zupan, katehet, iz Loke. — Stariha, posestnik, iz Vinic.
Pri Bavarskem dvoru: Sillon s sestro iz Trsta.
Pri Južnem kolodvoru: Hausner in Heller, trgovca, z Dunaja. — Wahl, krošnjar, z Dunaja. — Lukschik, potov., iz Brna.

Umrli so:

V civilni hólnici:

Dné 23. novembra. Josip Bukovnik, delavec, 45 l., kron. plućna tuberkuloza. — Janez Kosirnik, sodar, 53 l., plućno vnetje.

Odgovorni urednik J. Naglič

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
24. novbra.	7. zjutraj	724.46	2.4	svzh. sl.	jasno	0.00
	2. pop.	723.51	8.2	jzpd. sl.	d. js.	
	9. zvečer	726.24	5.8	„	obl.	

Umetne

zobe in zobovja

vdelje po najnovšem americkanskem načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje plombovanja in vse zobne operacije (39) 66

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega mostu, 1. nadstropje.

Dobička vredni zaslužek.

Stalne osebe vseh stanov, ki se hoté pečati z razprodajanjem zakonito dovoljenih državnih in premijnih srečk na plačilne obroke, vsprejmó se z jako dobrimi pogoji; ako se pobrinejo, morejo

mesečno zaslužiti 100 do 200 gl.

Ponudbe z navajanjem dosedanjega poslovanja vpošiljajo naj se pod naslovom: Rudolf Mosse, Wien, sub „E. 1001“ — Dopisuje naj se nemški.

(165) Vredni zaslužek. 6-4

Carsko, mareno in bock-pivo

iz pivovara bratov Kosler
priporoča
v zabojih po 25 in 50 steklenic
A. Mayerjeva
trgovina piva v steklenicah
v Ljubljani. (118) 19

V založništvu našem izišla je na svitlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik učitelj.

12 pól v 8°. Mehko vezana stane 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

Za prihodnje leto 1886.

V zalogi

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

je izšla:

Slovenska

Pratika

za navadno leto 1886.

Cena eni Pratici 13 kr. — Razpečevalcem dajemo naš Pratico jako cenejše.

Samo «Richterjev Pain-Expeller z kotvico»

je pravi, in ta preparat, s kojim se kot znano čudovito povoljno ozdravlja protin (gilt) in revmatizem. To staro, skušeno domače zdravilo se prodaja po 40 in 70 kr. skoro po vseh lekarnah. Glavna zaloga: Lekarna «pri zlatem levu», Praga, Staro mesto. V Ljubljani: E. Birschtz.

(145) 10-2

Najizborniše sredstvo v mokrotni jeseni in po zimi za obuvanje, da se noge ohranijo tople in suhe, je jedino le v tej stroki neprekosljiva J. Bendikova (Sv. Valentin na Spodnjem Avstrijskem) patentovana nepremóčna

mast za usnje

(22krat premijirana)

ki je na prodaj po tovarniških cenah v vseh večjih mestih cesarstva; v Ljubljani pri: Schussniggu & Webru; v Kranji pri Puthonu; v Škofji Loki pri Koceliju; na Jesenicah pri Trevnu in na Krškem pri Engelbergerji.

Svari se pred ponarejenimi, usnju škodljivimi mazili. Pri kupovanji treba paziti samo na napis: «J. Bendik, St. Valentin, Nieder-Oesterreich», ki se nahaja na pušičnih pokrovih. (175) 10-1

Tržaška

komercijalna banka

v Trstu.

Tržaška komercijalna banka vsprejemlje denarne uloge v avstrijskih bankovcih in državnih papirjih, kakor tudi v zlatnikih po dvajset frankov in se zaveže, kapital in obresti nazaj plačati v isti novčni vrednosti. Ista eskomptuje tudi menice in daje preddatve (posojila) na javne vrednostne papirje in blago v gori omenjeni novčni vrednosti.

Vse operacije izvršujejo se po pogojih, ki so časoma naznačeni v tržaskih lokalnih listih. (66) 36-23

Blago za in obleke

1e iz trajne ovčje volne, za moža srednje velikosti

3-10 metrov { za glđ. 4,96 iz dobre ovčje volne;
za „ „ 8,— „ boljše „ „
jedno obleko { „ „ 10,— „ fine „ „
„ „ 12,40 „ jako fine „ „

Peruvijen iz najfineje ovčje volne v najmodernih bojah, najnoveje za gospejne suknene obleke, meter po glđ. 2,20 in glđ. 2,40.

Črni kožuhasti Palmerston-tricot, čista ovčja volna za gospejne zimске plašče, meter po 4 glđ., loden za gospejne plašče zoper dež in oblačila.

Popotne ogrinjače, komad po glđ. 4, 5, 8 in do glđ. 12,—. Najfineje obleke, hlače, prevlekače ali svrhne suknje, blago za suknje in dežne plašče, tišl, loden, komis, predenino, cheviot, tricot, ogrinjače za dame in biljardne preproge, peruvien, toskin priporoča

Ustanovljeno Jan. Stikarofsky 1866

fabriška zaloga v Brnu.

Vzorki franco. Vzorki (ogledniki) razpošiljavajo se gg. krojaškim mojstrom nefrankovano. Pošiljatve proti povzetji čez 10 glđ. franco.

V zalogi imam sukna vedno za več nego 150 000 glđ. av. v. in umeje se, da mi pri veliki svetovni trgovini ostane mnogo suknjenih ostankov, dolžih od 1 do 5 metrov, in sem torej primoran, take ostanke po jako nizkih fabriških cenah razpečavati. Vsak pametno misleč človek mora sprevideti, da od tako malih ostankov ni možno razpošiljati vzorkov na ogled, ker bi marveč vsled nekoliko stotin naročenih teh vzorkov ne ostali v kratkem nijedni vzorki a je torej skozi in skozi sloparija, ako firme suknene blaga inserirajo suknene ostanke; v tacih slučajih so vzorki odrezani od celih kosov a ne od ostankov, torej je namen takega postopanja očividno. (125) 24-24

Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjavajo ali pak se pošlje nazaj denar.

Dopisi vsprejemljó se v nemškem, ogerskem, českem, poljskem, laškem in francoskem jeziku.